

Seminarium doktoranckie

Leksykalne jednostki języka i ich opis.

Prowadzący: prof. dr hab. Tadeusz Piotrowski

Treści:

Celem prowadzonych zajęć jest zapoznanie się z podstawami leksykografii, czyli opisu leksykalnych jednostek języka, czy, szerzej, każdej jednostki języka. Umiejętność opisu jednostek języka leży u podstaw językoznawstwa, zwłaszcza opisowego, przydatna jest nie tylko w językoznawstwie tradycyjnym, ale także komputerowym. Zajęcia będą głównie teoretyczno-praktyczne, na przykładzie konkretnego przykładu jednostki uczestnicy seminarium będą stosowali w praktyce zasady teoretyczne, w ramach jednego języka jak i dwóch lub więcej. Dzięki temu będą mogli zapoznać się z różnymi aspektami pracy leksykografa, przy użyciu współczesnych komputerowych narzędzi pracy językoznawcy opisowego. Jako podsumowanie słuchacze przedstawią własne analizy konkretnego materiału językowego, najlepiej takich jednostek, które dotychczas nie zostały zanalizowane, lub jednostek, które mogą być użyte w pracy doktorskiej.

Zagadnienia:

nie w kolejności omawiania

- 1) Opis języka czy opisów języka: językoznawstwo czy metajęzykoznawstwo.
- 2) Język a tekst.
- 3) Jednostka języka czy produkt języka. Reprodukty.
- 4) Znacząca jednostka języka – leksem, ich zbiór -- leksyka.
- 5) Leksyka. Leksykografia. Leksykologia. Słownik. Leksykon. Zasoby leksyki, tradycyjne a elektroniczne.
- 6) Podstawowe zasady analizy jednostek języka: analiza paradygmatyczno-syntagmatyczna.
- 7) Relacje językowe (hiponimia/hiperonimia).
- 8) Praca z materiałem językowym.
 - a) Dobór materiału. Korpusy elektroniczne.
 - b) Analiza materiału. Konkordancje, listy frekwencyjne.
 - c) Wnioski z analizy. Definiowanie.
- 9) Zapis: Podstawy opisu leksykograficznego.
 - a) Jednolita struktura (baza danych).
 - b) Podobne podobnie.
 - c) Lakoniczność.

Literatura podstawowa.

- Bańko, Mirosław. 2001. *Z pogranicza leksykografii i językoznawstwa*, Warszawa.
- Bogusławski, Andrzej. 1987. "Obiekty leksykograficzne a jednostki języka, w: Z. Saloni (red.)." *Studia z polskiej leksykografii współczesnej* 2: 13-34.
- Piotrowski, Tadeusz. 1994. *Problems in bilingual lexicography*. Wrocław (https://www.academia.edu/24291177/Problems_in_bilingual_lexicography)
- Piotrowski, Tadeusz. 2011. „Ekwiwalencja w słownikach dwujęzycznych”, w: *Na tropach translatów. W poszukiwaniu odpowiedników przekładowych* (red. W. Chlebda), str. 45-69. Opole. (https://www.academia.edu/23807306/Tadeusz_Piotrowski_Ekwiwalencja_w_s%C5%82ownikach_dwuj%C4%99zycznych)
- Piasecki, M., Szpakowicz, S. & Broda, B. 2009. *A Wordnet from the Ground Up*. Wrocław (http://www.dbc.wroc.pl/Content/4220/Piasecki_Wordnet.pdf).
- Svensén, Bo. 2009. *A Handbook of Lexicography. The Theory and Practice of Dictionary-Making*. Cambridge.
- Żmigrodzki Piotr. 2009. *Wprowadzenie do leksykografii polskiej*. Katowice.

Literatura uzupełniająca.

- Bogusławski, Andrzej. 1988. *Język w słowniku : desiderata semantyczne do wielkiego słownika polszczyzny*. Wrocław.
- Piotrowski, Tadeusz. 1994a. *Z zagadnień leksykografii*. Warszawa. (https://www.researchgate.net/publication/47033275_Z_zagadnien_leksykografii)
- Piotrowski, Tadeusz. 2001. *Zrozumieć leksykografię*. Warszawa. (http://otworzksiazke.pl/ksiazka/zrozumiec_leksykografie/)
- Piotrowski, Tadeusz. 2011. “Czy nowy typ negacji w języku polskim? O pewnych frazeologizmach”, w: *Różne formy, różne treści. Tom ofiarowany Markowi Świdzińskiemu* (reds. Mirosław Bańko, Dorota Kopcińska), str. 201-210. Warszawa. (https://www.academia.edu/24282597/Czy_nowy_typ_negacji_w_j%C4%99zyku_polskim_O_pewnych_frazeologizmach)
- Piotrowski, Tadeusz. 2013. “A Theory of Lexicography - Is There One?”, w: *The Bloomsbury Companion to Lexicography*” (red. Howard Jackson), str. 303-320. London: Bloomsbury.
- Jackson, Howard, red. 2013. *The Bloomsbury Companion to Lexicography*. London.
- Taylor, J. R., red. (2015). *The Oxford Handbook of the Word*. Oxford.

Warunki zaliczenia:

Podstawą zaliczenia będą własne analizy konkretnego materiału językowego, najlepiej takich jednostek, które dotychczas nie zostały zanalizowane, lub jednostek, które mogą być użyte w pracy doktorskiej.